

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An possi tqis unico. & eodem tempore lucrari simul Indulgentias,
diversis viis concessis? Ex p. 5. t. 12. r. 11.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

part. 1. num. 86. Emmanuel Sà ver. *Indulgentia*, num. 1. Coninch de *Sacrament* disp. 12. dub. 7. num. 37. Reginaldum tom. 1. lib. 7. cap. ult. num. 169. Zerolam in *praxi Episc* part. 2. ver. *Indulgentia* num. 9. & alios penes ipsos. Probat Coninch hanc sententiam his rationibus. Primò, quia sic inimico valde liberalis fieret remissio saltem sub conditione, quod videtur absurdum. Secundò, quia ita remittere est proprium omnino Sacramentorum; quæ efficacius multò applicant merita Christi, quam Indulgentia. Tertio, quia ne quidem Sacramenta remittunt ei, qui ea recipiens posuit aliquod impedimentum essentia eorum repugnans, vt patet in penitentia. At perseverantia in statu peccati mortalis repugnat essentia Indulgentiarum, quia hæc tota consistit in remissione pena. Ergo.

2. Sed affirmatiuam sententiam ego puto satis probabilem, & magis piam, quam præter Henriquez, Syluestrum; & Paludanum tenet nouissimè Iacobus Granadus in 3. part. de *Sacram. contron.* 12. tr. 5. disp. 2. num. 3. vbi sic ait, Contingere posse aliquem præstare omnia bona opera quæ ad Indulgentia concessionem requiruntur ex præscripto concedentis, & nihilominus non esse in statu gratia. Et quidem de reliquis operibus præter contritionem, & Confessionem nemo dubitat. Quod verò attinet ad ista duo. In primis non semper illa exiguntur tanquam dispositio ad Indulgentiam requisita à Pontifice; quando verò exigentur, vt sæpe contingit, si quis ex proposito, sed obliuione omittet conteri, aut confteri, non consequetur Indulgentiam, etiamsi postea id præstaret, vt conuincitur primo argumento. Accidere verò potest vt confiteatur, quis & dolorem aliquem concipiat, bona fide existimans se legitime confessum & contritum, & tamen non iustificetur, quia deficit dolori aliqua qualitas requisita, & propterea communior sententia Theologorum admittit confessionem informem, id est, quæ sit absolute confessio & tamen non conferat gratiam, de quo in materia de Penitentia. Sententia ergo, quam hic amplectimur, intelligenda est, quando vel confessio & contritio non petuntur à Pontifice in forma Indulgentia vel si petantur, credidit homo bona fide nihil contritioni & confessioni suæ defuisse, quo posito probatur iaciendo contraria fundamenta illis, quibus prior opinio nitetur. In primis enim non semper Indulgentia tenor exigit contritionem & confessionem; sed alia solum opera pia, quæ, vt suppono, præstari debent, quando vero contritio & confessio exigitur, iam diximus ab homine præstari debere, moraliter loquendo. Ergo quamuis propter occultum & inculpabilem defectum non receperit gratiam, credendum est de pietate Ecclesie illi homini dispensasse thesaurum vt proficit, cum primum fuerit iustificatus. Quod enim Ecclesia hoc modo dispensat thesaurum, non est quoddam iudicium impossibile. Re autem ipsa ita dispensare suadet eius pietas, quæ non patitur fideles tanto bono priuari propter prædictum defectum. Itaque licet tenor Indulgentia habeat, vt solum verè contritis & confessis concedatur, intelligendus est hunc sensum reddere, vt scilicet tempore præscripto homo eliciat contritionem, quam prudenter credidit sufficere, & quæ ad confessionem validam, licet informem, necessaria est, dummodo postea iustificetur ad percipiendum effectum Indulgentia. Deinde probatur, quia omnia Sacramenta sortiuntur effectum recedente fictione, saltem quando bona fide recepta sunt ab eo, qui credebatur se esse benè dispositum. Ergo idem de Indulgentia dicendum est. Antecedens patet, quia si alicui Sacramento id poterat iure denegari, illud certè erat Eucharistia, quæ tam facile iterari potest; ostensum autem est in materia de Eucharistia, cum illa recipitur bona fide, sortiri postea effectum rece-

dente fictione. Consequentia vero probatur, quia Sacramenta sortiuntur prædictum effectum, quia ille est ex opere operato, id est, virtute meritorum Christi Domini, sed effectus Indulgentia etiam est quasi ex opere operato, prouenit enim, ex applicatione satisfactionum Christi Domini & Sanctorum. Denique licet qui tempore præscripto à Pontifice non habet statum gratia, nihil in se recipiat physicè & realiter; eo tamen ipso quod reliqua pia opera præstiterit moraliter, non habet ad illam satisfactionem, quam Pontifex dispensauit iis, qui illa opera exercent, est ergo illa satisfactio quasi in actu primo dispensata, solumque expectat ablationem obicis peccati, vt in actu secundo communicetur; & hæc omnia docet Granadus *vbi supra*, & hanc sententiam probabilem esse docet etiam Filliucius tom. 1. tract. 8. cap. 6. num. 40. licet ipse contraria adhareat.

3. Notandum est etiam hæc obiter contra Comitolum in *respons. moral.* lib. 1. quæst. 37. num. 2. Contradum in *respons. moral.* part. 1. quæst. 204. Caicatanum tom. 1. opuscul. tract. 15. cap. 9. Fabrinum de *Iubileo*, cap. 33. & alios, vt quis sibi obtineat effectum Indulgentia, non requiritur status gratia eo tempore, quo præstatur omnia præscripta opera ad Indulgentiam consequendam, sed sufficere statum gratia in eo instanti; in quo applicatur Indulgentia, seu in quo danda & applicanda erit Indulgentia; & ratio est, quia Indulgentia effectus non prouenit ex opere, quod Pontifex iniungit, sed ex satisfactionibus Christi, & Sanctorum; ergo quamuis illud opus fiat in statu peccati; ac proinde non sit satisfactorium, obtinebitur Indulgentia, dummodo tempore adeptionis homo sit Deo gratus. Hoc autem tempus, seu potius instans est determinatum illud, nimirum quo verum est perfecta esse omnia, quæ Pontifex ad Indulgentiam requisit, vt, v. g. concessit Indulgentiam illis, qui confessi Eucharistiam susceperint, & ieiunauerint quarta Feria, sexta & Sabbato, cum primum dies Sabbati censetur elapseda, confertur fructus Indulgentia, licet qui de eo non cogitaret; & ita docet Granadus *vbi supra* num. 9 qui citat Suarez, Valentiam, Sorum & Cordubam; quibus ego addo Sanctarellum de *Iubileo*, cap. 4. dub. 1. Laurorium de *Iubileo*, part. 1. cap. 14. num. 7. & 78. & Pollachum de *Iubileo*, sectio. 42. num. 10. Leonem de *Iubileo*, part. 2. num. 120. Layman lib. 5. tractat. 7. cap. 6. num. 2. Filliucium tom. 1. tractat. 8. cap. 6. num. 156. & 157. Faustum de *Iubileo*, lib. 4. q. 4. Fernandez in *Medulla*, part. 3. c. 8. num. 1. & alios penes ipsos.

RESOL. XIII.

An quis possit unico, & eodem tempore lucrari summas plures Indulgentias, diuersis viis concessas? Ex part. 5. tr. 12. Res. 11.

§. 1. **V**T, v. g. variæ Indulgentia diuersis viis sunt concessæ, recitanti *Pater*, & *Aue*, vel Ecclesiam visitanti. Queritur an aliquis possit omnes lucrari semel recitando *Pater*, & *Aue*; & affirmatiuè respondet Naldus in *summa* ver. *Indulg.* num. 5. Corduba de *Indulg.* q. 35. Graffius de *Indulg.* cap. 5. num. 55. Henriquez lib. 7. c. 17. num. 5. Vnde Emmanuel Sà correctus ver. *Indulg.* num. 18. sic ait. Cum duo Pape pro opere aliquo dant viginti dierum Indulgentiam, qui illud facit, consequitur 40. dierum Indulgentiam. Ita ille & Doctores, quos citat & sequitur Faustus de *Iubileo* lib. 2. q. 39. & Sanctarellus cap. 15. dub. 1.

2. Sed contrariam sententiam docet Coninch de *Sacram. disp.* 12. dub. 9. num. 42. Villabos in *summa*, tom. 1. tr. 26. diffic. 19. num. 2. Suarez disp. 5. 2. sect. 8. num. 10. Filliucius

Filiolus tom. 1. tr. 8. cap. 6. num. 168. & alij : quia hæc videtur esse mens Pontificum opus bonum plerumque adiungi solet pro iustitia & causa indulgentia, qui tamen non ita obtinetur si vno opere exhibitio plures Indulgentias similibus rebus promissas lucrari liceret ego, &c

3. Verum circa præsens dubium ego puto cum Iacobo Granado in 3. part. de Sacrament. controu. 12. tr. 6. disp. 1. num. 8. distinguendum esse, si enim ieiunium, aut simile opus, quod iniungitur, non sit adstrictum determinato tempore, pro quo Indulgentia obtinenda est, non sufficit semel ieiunare, quia quævis Indulgentia illud opus exigit independenter ab alia. Quando verò opus pro pluribus Indulgentiis requisitum determinato loco & tempore adstrictum fuerit, ita quòd semel tantum fieri possit, illud sufficit ad omnes Indulgentias : v.g. si alicui propter varios titulos concessæ fuerint Indulgentia, dummodo ieiunet in vigilia Iuan. Baptistæ, cum opus illud non possit differre, aut multiplicari, censendus est Pontifex vnicum opus exigisse ad omnes illas Indulgentias, dummodo subit causa proportionata. Ita Granadus. Vnde Ioannes Perpolitus in 3. part. quest. 14. de Indulgent. dub. 10. num. 9. docet, quòd si concessæ sunt diuersis viis Indulgentia ei, qui post communionem in die, v. g. Pentecostes orauerit in certis Ecclesiis, vna communio sufficit ad illas promouendas si alia implentur per aliquam repetitionem. Vide etiam Philippum de la Cruz in Theaur. Eccles. tr. 1. §. 12. n. 12. Layman lib. 5. p. 76. s. 16.

RESOL. XIV.

An quis possit per diuersos actus adipisci eodem tempore diuersas Indulgentias?

Et an eodem opere plures Indulgentias, diuersis viis concessæ lucrari possint?

Item est, si dicatur Missa pro diuersis rationibus, & concessio Indulgentiarum, quod possit Sacerdos duas, tres, & quartam animam pœnis Purgatorij eximere cum vnicâ Missa tantum. Ex p. 10. tr. 6. & Misc. c. Rel. 14.

1. Affirmatiuè respondet Bonacina dicens à nemine ante ipsum propositam fuisse hanc limitationem cum secutus est Sanctarellus, cap. 10. d. 2. Ratio est, quia Indulgentia tantum valent, quantum sonant. Hinc qui habet Indulgentias quinque Sanctorum obtinet bis remissionem tertiæ partis peccatorum suorum, si dum audit Sacrum eliciat actum certificationis suorum peccatorum, inuocando vnum aut plures ex illis Sanctis. Vnde ex his sequitur, quod si quis sodalis Beatissimæ Virginis, habens Indulgentias eorumdem quinque Sanctorum tempore Sacri, in templo Societatis, aut Patrum Carmelitano- rum coram Altari in quo sit Imago S. Ignatij, aut S. Theresiæ, &c. solum Virgineum precando percur- rat, ad imitationem S. Ignatij, S. Theresiæ, S. Fran- cisci Xaverij, &c. lucrabitur vno eodemque tempore Indulgentias promissas, tum recitantis coronam B. Virginis, tum septies Pater & Aue (nam hæc in corona vtiq; continentur) orantibus, tum precanti- bus in templis Ordinum Mendicantium pro obti- nendis Stationum Indulgentiis, tum orantibus ante Imaginem vnius è quinque Sanctis, tum audienti- bus sacrum, tum facientibus bonum opus ad imita- tionem vnius ex istis quinque gloriosis Sanctis. Et hæc omnia docet Gobat in Theaur. Indulgent. part. 1. cap. 18. quest. 67. numero 218. & 219. Dubitat tam- en de Indulgentia precantium septem Pater, & Aue: Tom. IV.

Et hæc sententiam, præter Bonacinam, & Gobat, docet etiam Castrus Palaus, tom. 4. tractat. 24. punct. 9. n. 14. vbi sic ait: Apud vno eodemque tempore diuersis actibus, quorum singulis diuersæ sunt Indulgentiæ concessæ, possit eas lucrari. Vt, si recitanti horas Canonicas, & audienti Missam, variæ essent concessæ Indulgentiæ, lucrari eas possis, simul audien- do Sacrum & horas recitando: Cui difficultati affir- matiue est respondendum; quia vnuquodque opus æquè eodem tempore ac in diuersis perfici potest, æquèque valet suæ concessionis causam finalem com- plere; ac si seiunctum ab alio peractum esset. Ita ille, cui adde nouissimè nostrum Patrem Pasqualigum in Praxi de Iubilæo, q. 45. n. 17.

2. Sed quid dicendum de alia difficultate, an eodem opere, plures Indulgentiæ diuersis viis concessæ lucrari possint. Hanc difficultatem alibi pertractauit, & nouissimè Amicus in Cur. Theol. tom. 8. disputat. 20. sect. 8. numero 238. distinguendum putat: nam si idem opus erit proportionata causa pro omnibus Indulgentiis, poterimus eodem opere omnes simul lucrari: se- cùs si idem opus non erit proportionata causa pro om- nibus. Ratio est: quoniam vt Indulgentia sit valida requirit proportionatam causam, quam deficientes Indulgentia suum effectum non sortiunt. Sed ad pro- positam difficultatem negatiuè respondent 16. Docto- res, quos citat, & sequitur Pasqualigus in Praxi de Iubilæo, quest. 44. numero 3. Hanc tamen opinionem li- mitat Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 51. sect. 8. numero 10. Coninch. disput. 12. de Indulgent. dub. 9. numero 42. Gra- nadus 3. par. controuers. 12. tract. 6. disput. 12. numero 8. Faustus lib. 2. de Indulgent. q. 40. vers. Et quidem Pas- qualigus vbi supra, num. 1. Layman. lib. 3. tractat. 7. cap. 6. numero 6. & me citato Gobat in Theaur. Indul- gent. part. 1. cap. 18. q. 45. numero 210. ne procedat, cum opus iniunctum iterabile non est: v. g. si communicanti in festo Conceptionis, vel in eius Vi- gilia ieiunanti concedatur diuersis viis annus Indul- gentiæ, credendum est, ieiunantem, vel communican- tem plures annos consequi. Sed hanc limitationem non admittit nouissimè Castrus Palaus tom. 4. tract. 24. disp. vnicâ punct. 9. num. 13. nam esse opus iniunctum iterabile, vel non iterabile, impertinens est ad com- plendam causam sufficientiam, si alioquin ex se non complet. Quapropter, si ponamus, ieiunium com- plere sufficientiam causæ, quæ requisita est pro con- cessione vnius anni Indulgentiæ, nequit certe iurare sufficientiam causæ pro alterius Indulgentiæ con- cessione.

3. Adde, non deesse Doctores asserentes, siue opus iniunctum sit iterabile, vel non iterabile, pos- se aliquem eodem opere plures indulgentias consequi. Et idèd Pater Lezana in Summa Q. Regular. tomo 2. verb. Indulgentia, quoad Regulares, num. 19. sic ait: Nota secundum probabilissimam opinionem quorundam, quod habens diuersas medallas diuer- sas benedictiones à diuersis Pontificibus habentes, pos- test eodem actu, seu oratione iniuncta diuersas illas indulgentias consequi. Ratio est, quia priuile- gium priuilegio non aufertur, & quia non est maior ratio cur Indulgentia vnius medallia, potius quàm alterius obtineatur, eo actu, vel oratione. Ergo vel om- nium vel nullius, quod esset absurdum. Ita ille; cui ad- de Martinum de San Ioseph, in Mon. Confessar. tom. 1. lib. 2. tract. 5. de Indulg. n. 9. vbi sic ait: [Tambien es opi- non muy probable, que con vna misma obra se pue- den ganar diferentes Indulgentias concedidas por ella, verbí gratia, si teniendo vna cuenta ben- dita se gana Indulgentia rezando vn Pater nos- ter, y Aue Maria, y por otra concession se concede la misma Indulgentia alque loreza, y visita la Iglesia se ganan ambas Indulgentias con rezar el Pater noster

Alibi in Ref. præter. est placet lege etiam Ref. eius not. 2.

N. A. E. N. I. A. I. I. V. V. I. I.